

Vodopija

ženetrga, cigura - *Cichorium intybus* (L.)

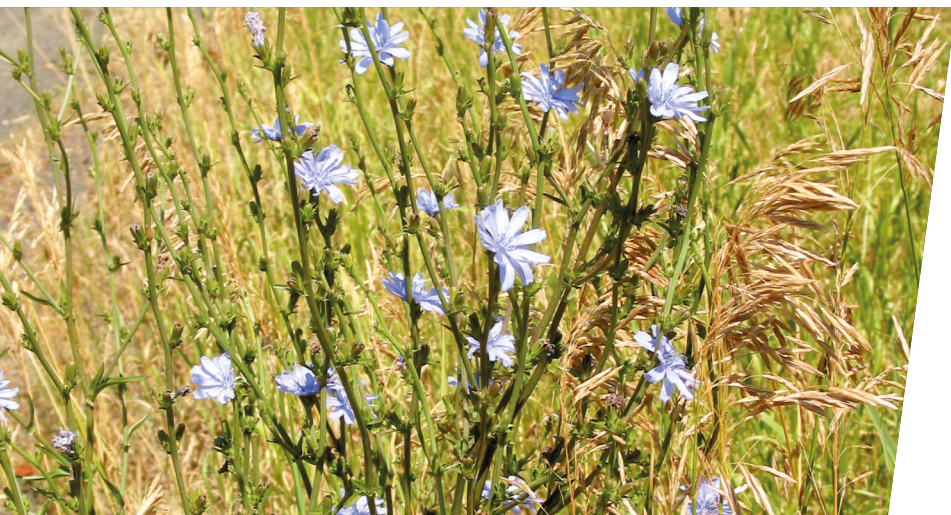
BOTANIČKI OPIS

Višegodišnja zeljasta biljka, visine do oko 1,5m. Koren je vretenastog oblika. Stabljika je uspravna, uglasta, vrlo tvrda, u gornjem delu slabo razgranata. Prizemni listovi su u obliku rozete, krupni, dugački i po obodu duboko i nejednako urezani. U gornjem delu stabljike listovi su kraći, manje deljeni i sedeći. Cvetovi su svetloplavi, retko beli ili ružičastocrveni. Cvetne glavice su pojedinačne ili 2-3 zajedno. Cveta od jula do septembra.

RASPROSTRANJENOST

Pored puteva, po oranicama, pašnjacima i livadama, po obodima šuma. Veoma je rasprostranjena i raste gotovo svuda kao korov.

LEKOVITI DEO BILJKE (DROGA)

Koristi se koren (*Cichorii radix*), a ređe nadzemni deo biljke u cvetu (*Cichorii herba*). Koren je valjkasto vretenast, dosta tvrd, spolja tamne boje, a iznutra beo. Cela biljka je gorkog ukusa i vrlo čvrsta, tako da se teško kida i čupa.

Koren se kopa u jesen, kada je najdeblji i kada ima najviše lekovitih sastojaka i inulina. Nakon vađenja, koren se očisti od natrulih delova i opere u tekućoj vodi. Nadzemni deo se bere za vreme cvetanja (tokom leta).

Nakon vađenja i sušenja deblji korenovi se raseku uzduž i suše se na suncu, ili u zagrejanim prostorijama, a najbolje u sušari na temperaturi do 70 °C. Nadzemni deo se suši u tankom sloju, u hladu i na promaji, da bi zadržao lepu plavu boju cvetova. Čuvaju se po opštem pravilu za čuvanje droga.

HEMIJSKI SASTAV

Koren: inulin (do 50%), gorki sastojci (intibin 0,03-0,1%), seskviterpenski laktoni (laktucin i laktukopikrin u mlečnom soku), pentozani.

Cvet: glikozid cikorin (hidrolizom daje eskuletin i glukozu).

DELOVANJE I UPOTREBA

Koristi se za pojačano lučenje žuči (holagog), za pojačano lučenje mokraće (diuretik) i kao gorko sredstvo za lečenje organa za varenje (stomahik). Vodopija se znatno više upotrebljava u narodnoj medicini.

NAPOMENA

U mnogim evropskim zemljama gaji se oplemenjena vodopija koja daje krupne mesnate korenove. Samleven i ispržen, ovaj koren se upotrebljava kao zamena, odnosno dodatak za kafu.